

Sygn. akt III KRS 6/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania Z. G.-M.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 7 października 2015 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w G., ogłoszonym w M. [...] z 2015 r., poz. 102,

z udziałem K. L. B.-G.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 marca 2016 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą nr [...] z dnia 7 października 2015 r., podjętą w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w G., ogłoszonym w M. [...] z 2015 r., poz. 102, na podstawie art. 3 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej

Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.), postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w G. kandydaturę K. L. B.-G. - sędziego Sądu Rejonowego w W. oraz nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w G. kandydatury Z. G.-M. - sędziego Sądu Rejonowego w T..

Krajowa Rada Sądownictwa wyjaśniła w uzasadnieniu tej uchwały, że na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w G., ogłoszone w M. [...] z 2015 r., poz. 102, zgłosiły się dwie wyżej wymienione kandydatki.

Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa postanowił jednogłośnie rekomendować Krajowej Radzie Sądownictwa na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w G. kandydaturę K. L. B.-G..

W uzasadnieniu swojego stanowiska zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa wyjaśnił, że za rekomendowaniem kandydatury K. L. B.-G. przemawiają: bardzo dobra ocena kwalifikacyjna sporządzona przez sędziego wizytatora, wysoka stabilność orzecznictwa, podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w szkoleniach, sprawowanie funkcji kierowniczych w wymiarze sprawiedliwości oraz orzekanie w Sądzie Okręgowym w G. w ramach stałej delegacji udzielonej przez Ministra Sprawiedliwości.

Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła ponadto, że podejmując niniejszą uchwałę, wzięła pod uwagę wymagania ustawowe określone w art. 63 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.). Rada kierowała się także kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa i uwzględniła uzyskane przez kandydatki: oceny kwalifikacyjne, doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, oceny ze studiów i egzaminu zawodowego oraz opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] i ocenę Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...].

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa, dzieląc stanowisko zespołu jej członków, uznała, że z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu

Okręgowego w G. zostanie przedstawiona kandydatura K. L. B.-G.

Rada podała, że J. L. B.-G. urodziła się w dniu 12 listopada 1975 r. w G. W 1999 r. ukończyła studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu G. z wynikiem dobrym. Po odbyciu aplikacji sądowej, w kwietniu 2003 r. złożyła egzamin sędziowski z wynikiem ogólnym dobrym. Z dniem 1 kwietnia 2004 r. podjęła pracę jako asystent sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...]. Z dniem 5 października 2005 r. została mianowana na stanowisko asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w W.. Obowiązki pełniła w I Wydziale Cywilnym. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 kwietnia 2009 r. została powołana na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w W.. Orzekała w I Wydziale Cywilnym tego Sądu. Od dnia 1 października 2009 r. do dnia 17 października 2011 r. pełniła funkcję zastępcy przewodniczącego I Wydziału Cywilnego tego Sądu, a od dnia 18 października 2011 r. do dnia 27 marca 2014 r. funkcję przewodniczącej tego Wydziału. Decyzjami Ministra Sprawiedliwości została delegowana na okres od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2016 r. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w G.. Orzeka w XV Wydziale Cywilnym. W latach 2010-2013 podnosiła swoje kwalifikacje zawodowe przez udział w szkoleniach zorganizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury, w szkoleniu dla sędziów orzekających w wydziałach cywilnych, gospodarczych, pracy i ubezpieczeń społecznych oraz w szkoleniu dotyczącym zagadnień postępowania w sprawach z elementem transgranicznym, zorganizowanym przez Sąd Okręgowy w G..

Praca i kwalifikacje kandydatki zostały bardzo dobrze ocenione przez sędziego wizytatora. W ocenie kwalifikacyjnej zwrócono uwagę, że sporządzone przez J. L. B.-G. orzeczenia charakteryzują się bardzo staranną formą, co zdaniem sędziego wizytatora bardzo dobrze świadczy o opanowaniu metodyki pracy sędziego. Opiniujący podkreślił, że wszystkie uzasadnienia orzeczeń wydanych przez kandydatkę od stycznia 2013 r. - zarówno w Sądzie Rejonowym w W., jak i w Sądzie Okręgowym w G. - zostały sporządzone na wysokim poziomie merytorycznym i w ustawowym terminie. Poziom stabilności jej orzecznictwa jest wysoki. Sędzia wizytator podniósł też, że kandydatka posiada szeroką wiedzę prawniczą oraz podnosi kwalifikacje przez samokształcenie i uczestnictwo w

szkoleniach.

J. L. B.-G. uzyskała również pozytywne opinie Prezesa Sądu Rejonowego w W. oraz Prezesa Sądu Okręgowego w G. i Przewodniczącego XV Wydziału Cywilnego tego Sądu.

Przy podejmowaniu decyzji Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się ocenami kwalifikacyjnymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatek. Kandydatka przedstawiana z wnioskiem o powołanie posiada duże doświadczenie zawodowe oraz wysokie kwalifikacje, ocenione jako bardzo dobre przez sędziego wizytatora, co potwierdzają załączone do karty zgłoszenia opinie przełożonych.

Z. G.-M. również posiada duże doświadczenie zawodowe, zdobyte na stanowisku asesora sądowego i sędziego Sądu Rejonowego w T. oraz w okresie pełnienia funkcji przewodniczącej I Wydziału Cywilnego tego Sądu. Jej praca i kwalifikacje zostały ocenione przez sędziego wizytatora jako dobre. Dążąc do podwyższania swoich kwalifikacji, Z. G.-M. ukończyła studia podyplomowe w zakresie prawa europejskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu w T. oraz studia podyplomowe w zakresie systemu ochrony praw człowieka w Polsce, zorganizowane przez Uniwersytet J..

Praca i kwalifikacje Z. G.-M. zostały ocenione jako dobre przez sędziego wizytatora ds. cywilnych, który w przedłożonej opinii zwrócił uwagę, że kandydatka z bardzo dużym zaangażowaniem i systematycznością wypełnia obowiązki służbowe. Opiniująca podkreśliła, że organizacja pracy kandydatki nie budzi zastrzeżeń, a stwierdzone w ocenie kwalifikacyjnej uchybienia procesowe, nie są na tyle liczne, żeby wpływały na obniżenie oceny kompetencji zawodowych Z. G.-M..

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, obie omówione kandydatki posiadają zbliżone kwalifikacje zawodowe. Rada dokonała wyboru jednej z kandydatek, gdyż w ramach niniejszego konkursu pozostaje do obsadzenia tylko jedno wolne stanowisko sędziowskie.

Za wyborem kandydatury K. L. B.-G. przemawiały: bardzo dobra ocena kwalifikacyjna, wysoka stabilność orzecznictwa, odbyte szkolenia, sprawowanie funkcji kierowniczych w wymiarze sprawiedliwości oraz bardzo dobra ocena pracy w czasie stałej delegacji do orzekania w Sądzie Okręgowym w G. w okresie od dnia

1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2016 r.

Krajowa Rada Sądownictwa brała również pod uwagę oceny uzyskane przez kandydatki na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych oraz z egzaminu sędziowskiego.

J. L. B.-G. ukończyła wyższe studia prawnicze i złożyła egzamin sędziowski z ocenami dobrymi. Z. G.-M. uzyskała natomiast ocenę bardzo dobrą na dyplomie ukończenia studiów wyższych i ocenę dobrą z egzaminu sędziowskiego, a więc otrzymała wyższe oceny od K. L. B.-G.. Jednak uwzględniając wszystkie kryteria ustawowe, Rada oceniła, że nie jest lepszą kandydatką. Rada uwzględniła to, że Z. G.-M. była delegowana do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w G. w okresie od dnia 20 maja 2009 r. do dnia 14 listopada 2009 r. czyli przez 6 miesięcy, tymczasem wybrana kandydatka jest obecnie na stałej dwuletniej delegacji.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła również opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], które jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało obie kandydatki oraz wyniki głosowania na posiedzeniu Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...], w trakcie którego na kandydaturę K. L. B.-G. oddano 52 głosy „za” przy 32 głosach „przeciw”, natomiast na kandydaturę Z. G.-M. oddano 56 głosów „za” przy 28 głosach „przeciw”. Choć Z. G.-M. uzyskała nieznacznie wyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] niż J. L. B.-G., to jednak jej praca i kwalifikacje zawodowe zostały ocenione przez sędziego wizytatora jako dobre wobec bardzo dobrej oceny wystawionej J. L. B.-G..

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 7 października 2015 r. na kandydaturę K. L. B.-G. oddano: 13 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, i 0 głosów „wstrzymujących się”, udzielając jej kandydaturze poparcia bezwzględną większością głosów, a na kandydaturę Z. G.-M. oddano: 0 głosów „za”, 0 „przeciw”, i 13 głosów „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała poparcia bezwzględną większością głosów.

Uczestniczka postępowania sędzieja Z. G.-M. wniosła do Sądu Najwyższego odwołanie od przedstawionej wyżej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 7 października 2015 r., zaskarżając tę uchwałę w całości i zarzucając jej:

1) naruszenie art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 63 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, przez podjęcie uchwały w oparciu o niejednolite i dyskryminujące oceny kwalifikacji i pracy kandydatów i w oparciu o pozaustawowe kryteria doboru kandydatów, przez przyjęcie, że decydujące znaczenie dla oceny kwalifikacji kandydatów ma fakt orzekania przez jedną z kandydatek na stałej delegacji, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały - i w konsekwencji stanowi to niedochowanie zasady, iż wszyscy obywatele polscy, korzystający z pełni praw publicznych, mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach oraz naruszenie zasady z art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji, iż wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne;

2) naruszenie art. 7 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 33 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa i § 18 uchwały nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa, przez uzupełnianie materiału sprawy - informacji o delegacji jednej z kandydatek - drogą telefoniczną, to jest w trybie, który nie jest przewidziany ani przez ustawę, ani przez powołaną uchwałę, które to uchybienie, przy nadaniu w zaskarżonej uchwale decydującego znaczenia faktowi delegacji jednej z kandydatek do orzekania w Sądzie Okręgowym w G., miało istotne znaczenie dla treści zaskarżonej uchwały;

3) naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez zaniechanie dokonywania ustaleń co do charakteru delegacji do orzekania w Sądzie Okręgowym w G. sędziego Z. G.-M., co naruszyło zasadę równego traktowania wszystkich obywateli i naruszyło obowiązek wszechstronnego rozważenia sprawy, w sytuacji gdy dokonano takich ustaleń odnośnie do innej kandydatki i miały one decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Rady, a więc opisane uchybienie miało istotne znaczenie dla treści zaskarżonej uchwały;

4) naruszenie art. 33 ust. 1 i art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez:

a) dokonanie oceny kandydatury bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy na podstawie

udostępnionej dokumentacji;

b) sprzeczną z prawem, ze zgromadzonym materiałem i rażąco dowolną ocenę kandydatury skarżącej;

c) dokonanie oceny z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącej;

d) oparcie uchwały na ustaleniach sprzecznych ze zgromadzonym materiałem lub niemających oparcia na materiale zgromadzonym,

a w szczególności przez:

(-) pominięcie przy ocenie doświadczenia zawodowego obu kandydatek faktu zdecydowanie dłuższego ogólnego stażu pracy skarżącej jak i ponad 2-krotnie dłuższego stażu pracy na stanowisku sędziego, co ma znaczenie dla oceny kwalifikacji kandydatów, a przez to miało istotne znaczenia dla treści zaskarżonej uchwały;

(-) pominięcie przy ocenie doświadczenia zawodowego obu kandydatek faktu znacznie dłuższego okresu zajmowania stanowiska kierowniczego w wymiarze sprawiedliwości przez skarżącą - prawie 5-krotnie - co w sytuacji, gdy uwzględniono fakt zajmowania stanowiska kierowniczego przez inną kandydatkę jako przesłankę przemawiającą za jej kandydaturą, miało istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały;

(-) pominięcie przy ocenie kwalifikacji do zajmowania stanowiska sędziego Sądu Okręgowego w G. faktu odbycia przez skarżącą studiów podyplomowych na dwóch kierunkach i na dwóch uczelniach, w sytuacji gdy wśród okoliczności przemawiających za inną kandydatką wymieniono w uzasadnieniu uchwały fakt odbycia przez nią jedynie szkoleń, a co miało znaczenie dla oceny kwalifikacji zawodowych obu kandydatek, a przez to miało istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały;

(-) uznanie, iż fakt stałego delegowania do pełnienia obowiązków w Sądzie Okręgowym w G. jest okolicznością bardziej istotną dla oceny kwalifikacji kandydatów od ogólnej oceny na dyplomie ukończenia studiów, co miało wpływ na treść zaskarżonej uchwały, pomimo iż art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa nie przewiduje w ogóle takiej gradacji elementów oceny kwalifikacji kandydatów;

(-) sprzeczność w ustaleniach faktycznych dokonanych przez Radę,

ponieważ w jednej części uzasadnienia zaskarżonej uchwały Rada stwierdza, iż sędzia J. L. B.-G. została delegowana do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Okręgowego w G. na okres od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2016 r. (pkt III 2. uzasadnienia uchwały, s. 3). a następnie (w pkt III. 4. uzasadnienia uchwały, s. 5) stwierdza, iż ta sama sędzia jest obecnie na stałej delegacji, co świadczy o braku rzetelności w rozpatrzeniu sprawy przez Krajową Radę Sądownictwa, a co przy przywiązywaniu przez Radę tak istotnego znaczenia dla faktu stałej delegacji jednej z kandydatek, miało znaczenie dla treści zaskarżonej uchwały;

(-) uznanie, iż fakt lepszej oceny w opinii sędziego wizytatora, jest okolicznością bardziej istotną dla oceny kwalifikacji kandydatów od opinii Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] (punkt 6 uzasadnienia uchwały), pomimo iż z art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa nie wynika, by ustawa przewidywała taką gradację elementów oceny kwalifikacji kandydatów, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały;

(-) bezkrytyczne przyjęcie za podstawę oceny kwalifikacji kandydatów ocen zawartych w opiniach sędziego - wizytatora, mimo braku w obu opiniach uzasadnienia takich ocen oraz braku w treści obu opinii okoliczności przemawiających za takim zróżnicowaniem ocen obu kandydatek, zaniechanie analizy treści obu opinii i ich porównania i wyjaśnienia przyczyn wydania różnych ocen przez sędziego wizytatora, co stanowi naruszenie zasady wszechstronnego rozważenia sprawy z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, a co przy powoływaniu się przez Radę w zaskarżonej uchwale na ocenę sędziego wizytatora miało istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały;

(-) pominięcie przy ocenie kwalifikacji skarżącej do zajmowania stanowiska sędziego Sądu Okręgowego w G. faktu wysokiej stabilności jej orzecznictwa, przy jednoczesnym powoływaniu się na taką samą wysoką stabilność orzecznictwa innej kandydatki, co przy uznaniu, iż za kandydaturą innej kandydatki przemawia, między innymi, wysoka stabilność orzecznictwa, miało istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały;

(-) pominięcie przy dokonywaniu oceny kwalifikacji kandydatek faktu, iż

skarżąca, jak to wynika z dołączonych dokumentów (materiały statystyczne) oraz pisma skarżącej do Prezesa Sądu Rejonowego w T. z dnia 26 lutego 2015 r., pracowała przy wręcz horrendalnym obciążeniu ilością spraw (referat ponad 1100 spraw) - przy nieporównywalnie większym niż kontrkandydatka i mimo to rozpoznawała wielokrotnie większą ilość spraw, co jednoznacznie świadczy nie tylko o ogromnym doświadczeniu zawodowym skarżącej, ale również o zdolnościach do organizowania pracy, co z uwagi na treść art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa ma zasadnicze znaczenie dla oceny kwalifikacji kandydata, jego umiejętności i doświadczenia zawodowego, a pominięcie miało istotny wpływ na treść zaskarżonej uchwały.

W związku z tak sformułowanymi zarzutami odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa w pisemnej odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie Sąd Najwyższy uważa za stosowne przypomnieć, że zgodnie z art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm., dalej ustawa o KRS), uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Wynikające z tego przepisu prawo zaskarżenia uchwał Rady dotyczy zatem uchwał podejmowanych w sprawach należących do jej kompetencji, w tym w wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych i sprawach o przedstawienie Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów w tych sądach. Stosownie do art. 44 ust. 3 ustawy o KRS do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (poza

art. 87¹ k.p.c. ustanawiającym przymus adwokacko – radcowski w występowaniu przed tymże Sądem). Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej determinuje więc sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozwagę tylko nieważność postępowania.

Określając z kolei przedmiotowy zakres rozpoznania odwołań od uchwał Rady, Sąd Najwyższy jest zdania, że zasadniczo nie ma zastosowania w tym zakresie art. 398³ § 1 k.p.c. regulujący kwestię podstaw kasacyjnych, gdyż w przypadku odwołań od uchwał Rady podstawy te są określone w art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o KRS, który stanowi, że odwołanie można wnieść z powodu sprzeczności uchwały z prawem, a zatem zarówno z prawem materialnym, jak i z przepisami postępowania. Szczegółowe zasady postępowania przed Radą w indywidualnych sprawach są przy tym unormowane w przepisach rozdziału 3 obecnie obowiązującej ustawy o KRS i to one mogą stanowić punkt odniesienia dla zarzutów naruszenia przepisów proceduralnych podnoszonych w odwołaniach od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa. Naruszenia te muszą mieć jednak istotny wpływ na wynik sprawy, odzwierciedlony w treści zaskarżonej uchwały.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie za nadal aktualny uznaje równocześnie pogląd judykatury wyrażany na gruncie art. 13 ust. 2 dawnej ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 67 ze zm.), będącego odpowiednikiem art. 44 ust. 1 obecnej ustawy o KRS, zgodnie z którym zakres kognicji Sądu Najwyższego w ramach oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to przede wszystkim, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (a tym bardziej jego kontrkandydatów). Przedmiotem badania ze strony Sądu Najwyższego pozostaje zatem procedura podejmowania uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09 i III KRS 11/09, niepublikowane, oraz z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09,

ZNSA 2011 nr 11, poz. 93).

W konsekwencji takiego ukształtowania kognicji Sądu Najwyższego w zakresie kontroli nad postępowaniem dotyczącym przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie sędziego, kontrola sądowa obejmuje w szczególności badanie, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata oraz procedur postępowania związanych z oceną kandydatury i przedstawiania wniosku Prezydentowi. Analiza tego, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem, obejmuje także kontrolę przestrzegania przez Radę innych wymagań prawnych, w tym na przykład ustawowych warunków powoływania na stanowisko sędziego, sprecyzowanych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ogólnych reguł proceduralnych obowiązujących w postępowaniu przed tym organem, określonych w przepisach rozdziału 3 ustawy o KRS.

Przechodząc do oceny podstaw odwołania wniesionego w niniejszej sprawie od uchwały Rady z dnia 7 października 2015 r., Sąd Najwyższy stwierdza, że jest ono oparte na zarzutach naruszenia przepisów art. 7, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 33 ust. 1, 2 i 3, art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, art. 63 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych i § 18 uchwały nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa.

Sąd Najwyższy zauważa więc, że art. 7 Konstytucji RP statuuje zasadę działania organów władzy na podstawie i w granicach prawa, a art. art. 32 ust. 1 zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Z tego względu kontrola sądowa postępowania przed Radą w zakresie jej zgodności z tymi przepisami powinna sprowadzać się do oceny, czy Krajowa Rada Sądownictwa działała w granicach przysługujących jej uprawnień oraz czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany. Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest z kolei przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a

więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Dlatego sądowa kontrola dokonywana przez pryzmat wymienionego przepisu nie stwarza podstaw do wkraczania w zakres kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa, ponieważ mogłoby to oznaczać naruszenie konstytucyjnych uprawnień i kompetencji Rady wynikających z art. 179 Konstytucji. Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie winna zatem obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed KRS w takiej indywidualnej sprawie nie może natomiast oznaczać, że sąd uczestniczyłby w decydowaniu o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK – A 2008 nr 4, poz. 63).

Przepis art. 63 (jak się zdaje, odwołującej może chodzić wyłącznie o § 1 tego przepisu) ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, powołany w podstawach zaskarżenia również w kontekście naruszenia przez Radę zasady równego dostępu do służby publicznej, stanowi zaś, że na stanowisko sędziego sądu okręgowego może być powołany sędzia sądu rejonowego oraz sędzia wojskowego sądu garnizonowego, który posiada co najmniej czteroletni okres pracy na stanowisku sędziego sądu rejonowego lub sędziego wojskowego sądu garnizonowego lub na stanowisku prokuratora. Przepis ten formułuje więc jedynie minimalne warunki formalne, jakie powinien spełnić kandydat do objęcia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego. Przedmiotowa regulacja nie zabrania natomiast Radzie kierowania się przy wyborze najlepszego kandydata do tego urzędu wszelkimi możliwymi a dozwolonymi przez prawo kryteriami, zwłaszcza tymi, które mogą być szczególnie pożądane z perspektywy dobra wymiaru sprawiedliwości. Takim zaś kryterium nienaruszającym konstytucyjnej zasady równego dostępu do służby publicznej jest fakt posiadania przez kandydata pretendującego do objęcia stanowiska sędziego w sądzie odwoławczym na przykład doświadczenia

orzecniczego nabytego w trakcie okresowej pracy w takim sądzie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., III KRS 14/11, LEX nr 1106743).

Z kolei art. 33 ust. 1 ustawy o KRS zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. Dlatego naruszenie tego przepisu przez Radę może polegać na pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z owej dokumentacji lub wyjaśnień, albo na dokonaniu ustaleń sprzecznych z tymże materiałem. Z brzmienia art. 33 ust. 2 ustawy o KRS wynika zaś, że w uzasadnionych przypadkach Rada może żądać osobistego stawienia uczestnika postępowania lub złożenia przez niego pisemnych wyjaśnień, a także uzupełnienia materiałów sprawy oraz że przepis art. 30 ust. 2 (dotyczący przedstawienia Radzie akt osobowych uczestnika postępowania) stosuje się odpowiednio. Przepis art. 33 ust. 2 ma więc wyłącznie kompetencyjny charakter, dający Radzie, przed wszystkim, uprawnienie do odstąpienia od reguły, w myśl której postępowanie przed Radą toczy się bez udziału jego uczestników, a ponadto do uzupełnienia materiałów sprawy w inny sposób. O tym, czy w danym przypadku uzasadnione będzie osobiste stawienie się przez uczestnika postępowania na posiedzeniu Rady bądź złożenie przez niego pisemnych wyjaśnień, decyduje przy tym wyłącznie Rada. Także Rada decyduje o potrzebie ewentualnego uzupełnienia materiałów sprawy i wybiera sposób przeprowadzenia tych czynności. Podobne znaczenie ma regulacja art. 33 ust. 3 ustawy o KRS, dodana przez art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 14 marca 2014 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 512) i zmieniona następnie przez art. 23 pkt 9 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1224) zmieniającej ustawę o KRS z dniem 1 stycznia 2016 r., zgodnie z którą wyjaśnienia kandydata do objęcia stanowiska sędziego sądu powszechnego albo asesora sądowego oraz materiały uzupełniające mogą być składane także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Również w tym przypadku o ewentualnym złożeniu przez kandydata na sędziego wyjaśnień za pośrednictwem systemu teleinformatycznego będzie decydować wyłącznie Rada, jeśli uzna, że wystąpił przypadek uzasadniający uzupełnienie materiałów postępowania.

Przesłanką zastosowania art. 33 ust. 2 i 3 ustawy o KRS jest nakaz wszechstronnego rozważenia sprawy wynikający z art. 33 ust. 1 tej ustawy. Ponieważ jednak oba omawiane przepisy mają charakter kompetencyjny, a skorzystanie z zawartych w nich regulacji jest uzależnione od uznania Rady, która decyduje także o sposobie ich realizacji, to nie jest możliwe skuteczne postawienie zarzutu naruszenia tych przepisów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., III KRS 25/14, LEX nr 1498644).

Stosownie natomiast do art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: 1) doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinie kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Przepis ten jest wprawdzie adresowany wprost tylko do zespołu i nakazuje uwzględnienie wymienionych w nim kryteriów jedynie przy ustalaniu kolejności na liście kandydatów rekomendowanych przez zespół do obsadzenia wolnych stanowisk sędziowskich, jednakże z reguł wykładni systemowej i funkcjonalnej wynika, zdaniem Sądu Najwyższego, że ma on szersze zastosowanie, zarówno w zakresie przedmiotowym, jak i podmiotowym. Przed ustaleniem kolejności rekomendowanych kandydatów zespół musi bowiem w pierwszym rzędzie wydzielić ich grupę spośród wszystkich, którzy zgłosili się do obsadzenia wakujących stanowisk sędziowskich, a trudno wyobrazić sobie, aby można w tym zakresie stosować inne kryteria, gdyż obie te czynności służą jednemu celowi – wyborowi najlepszych kandydatów na sędziów. Ten sam cel ma również następna faza postępowania, już przed Radą w pełnym składzie, co przemawia za stosowaniem także w tej fazie tych samych kryteriów oceny kandydatów. Wymaga przy tym podkreślenia, że określony w art. 35 ust. 2 katalog kryteriów nie ma wyczerpującego charakteru i – poza wyeksponowaniem, przez użycie sformułowania „przede wszystkim”, oceny kwalifikacji kandydatów – w żadnym razie nie hierarchizuje innych przymiotów (cech, właściwości), którymi powinna odznaczać się osoba ubiegająca się o to stanowisko. Co do samych kwalifikacji kandydatów należy z kolei zauważyć, że przepis nie precyzuje tego pojęcia. Z pewnością jednak nie można utożsamiać go tylko z wymaganiami

stawianymi kandydatom w przepisach ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, gdyż te wyznaczają jedynie minimum standardów dla osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego. Chodzi w nim więc, jak się zdaje, o uwzględnienie w ocenie kandydatów – poza owym ustawowym minimum – dodatkowych elementów składających się na teoretyczne i praktyczne umiejętności potrzebne do pełnienia urzędu sędziowskiego, jak np. wyniki ukończenia studiów i egzaminu kończącego właściwą aplikację, uzyskane stopnie i tytuły naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowana w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowana przez sędziów wizytatorów oraz przełożonych wiedza prawnicza, sposób organizowania pracy i wywiązywania się z obowiązków, itp. Aktualny pozostaje zatem pogląd judykatury, ukształtowany na podstawie przepisów dawnej ustawy o KRS z dnia 27 lipca 2001 r., w myśl którego o wyborze kandydata decyduje ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania tych przesłanek (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011 nr 1, poz. 93; z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271 i z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, LEX nr 678015).

W ocenie Sądu Najwyższego, Rada podejmując zaskarżoną uchwałę, nie naruszyła żadnego z przepisów powołanych w podstawach ocenianego odwołania. Rozpatrując i oceniając kandydatury zgłoszone na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w G., Krajowa Rada Sądownictwa dysponowała obszerną dokumentacją dotyczącą obu kandydatek biorących udział w konkursie oraz rekomendacją zespołu członków Rady, sporządzoną po zapoznaniu się z tą dokumentacją, która w pełni odpowiadała przesłankom określonym w art. 35 ust. 1 ustawy o KRS.

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały jednoznacznie wynika z kolei, iż Krajowa Rada Sądownictwa, rozpatrując kandydatury na wakujące stanowisko sędziowskie, wzięła pod uwagę wszystkie okoliczności dotyczące obu uczestniczek postępowania, rzutujące na ocenę ich predyspozycji do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, zwłaszcza te, o których mowa art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, a więc kwalifikacje i doświadczenie zawodowe kandydatek, opinie wizytatorów i przełożonych, rekomendacje oraz wyniki głosowań organów samorządu sędziowskiego, a także bardzo szczegółowo je opisała.

Wbrew twierdzeniom odwołującej się, kryteria, którymi kierowała się Rada, podejmując decyzję o przedstawieniu Prezydentowi RP konkretnej kandydatki z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w G., są wyraźnie określone w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały i wynikają ze szczegółowego umotywowania przyczyn dokonanego wyboru.

W uzasadnieniu uchwały uwzględniono pełną charakterystykę obu kandydatek, szczegółowo zestawiając ich poszczególne przymioty. Rada podniosła przy tym, że za kryteria decydujące o wyborze kandydatki, co do której została podjęta uchwała o przedstawieniu z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w G., uznała przede wszystkim bardzo dobrą ocenę kwalifikacyjną jej dotyczącą, duże doświadczenie zawodowe, a nadto odbyte szkolenia, sprawowanie funkcji kierowniczych w wymiarze sprawiedliwości oraz bardzo dobrą ocenę pracy w czasie stałej delegacji do orzekania w Sądzie Okręgowym w G. od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 marca 2016 r. W szczególności, z uzasadnienia uchwały wynika, że decydującym kryterium wyboru było porównanie ocen kwalifikacyjnych obu kandydatek, które jako kryterium pierwszoplanowe, zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, wypadło korzystniej dla wybranej kandydatki. Krajowa Rada Sądownictwa za kluczową uznała więc ocenę kwalifikacyjną dokonaną przez sędziego wizytatora, stosownie do art. 57ah i następnych ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Wynik ukończenia egzaminu kończącego właściwą aplikację i ocena na dyplomie ukończenia studiów wyższych stanowią tylko kolejne z dodatkowych elementów składających się na teoretyczne i praktyczne umiejętności potrzebne do pełnienia urzędu sędziowskiego i mające wpływ na ocenę kwalifikacji kandydata, natomiast z całą pewnością żadne z nich nie jest samodzielny (a w szczególności określonym w ustawie) kryterium decydującym o takiej ocenie. Podobne znaczenie mają np. uzyskane stopnie i tytuły naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowana w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowana przez przełożonych wiedza prawnicza i jej wykorzystywanie w praktyce, a także sposób organizowania pracy i wywiązywania się z obowiązków. Wypada też zauważyć, że Rada, odwołując się właśnie do tych elementów oceny kwalifikacji kandydatów, wyjaśniła w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, dlaczego

dokonała wyboru L. B.-G., mimo że uzyskała ona na dyplomie ocenę dobrą, a odwołująca się ocenę bardzo dobrą.

Podobnie Rada uzasadniła wybór kandydatki, która uzyskała nieznacznie mniejsze poparcie środowiska sędziowskiego. Oczywiście, poparcie jakie poszczególni kandydaci uzyskali w „środowisku sędziowskim, jest bez wątpienia jedną z ustawowych przesłanek oceny kandydata na urząd sędziego, przewidziano ją bowiem w przepisach regulujących tryb postępowania nominacyjnego przed Radą (art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS). Wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu („poparcie środowiska sędziowskiego”), choć nie wiążą KRS przy dokonywaniu oceny kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, to jednak bez wątpienia są istotne z punktu widzenia art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów rzutujących na ocenę predyspozycji kandydatów do pełnienia urzędu na obsadzonym stanowisku sędziego. Dlatego też w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że Rada powinna nawet odpowiednio umotywować swój wybór wówczas, gdy dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294479 oraz z dnia 15 maja 2013 r., III KRS 197/13, Legalis nr 750374). Taka sytuacja miała wszakże miejsce w przedmiotowej sprawie, a Krajowa Rada Sądownictwa nie zbagatelizowała tej przesłanki, lecz wyjaśniła, że pomimo nieznacznej przewagi głosów „za” uzyskanych przez odwołującą się w głosowaniu zgromadzenia ogólnego sędziów, jej praca i kwalifikacje zostały ocenione niżej.

Należy zauważyć, że z rozważań zawartych w uzasadnieniu uchwały w kontekście wszystkich wskazanych kryteriów wynika, że Krajowa Rada Sądownictwa uznała obie kandydatki za porównywalne, ze wskazaniem na nieznacznie tylko przewagę kandydatki wybranej, wynikającą przede wszystkim z lepszej oceny jej kwalifikacji. Sąd Najwyższy stoi zatem na stanowisku, że zaprezentowana w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały ocena kandydatur, wbrew odmiennemu stanowisku odwołującej się, nie narusza art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. Jest też wynikiem wszechstronnego rozważenia przez Krajową Radę Sądownictwa wszystkich aspektów sprawy i nie można przypisać jej cech dowolności, która

stanowiłaby naruszenie art. 33 ust. 1 ustawy o KRS. Z tych samych przyczyn nie może być również uzasadniony zarzut naruszenia art. 32 ust. 1 (w kontekście wynikającej z niego zasady równości wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne) oraz art. 60 Konstytucji RP, zwłaszcza że – co już wcześniej zostało podkreślone – przedmiotem ochrony wynikającej z obu tych przepisów jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Dokonywana przez Sąd Najwyższy kontrola sądowa nie stwarza natomiast podstaw do wkraczania w zakres kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa w tych kwestiach, w szczególności w przypadku kandydatek równorzędnych. Jak to już również wyżej podniesiono, Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (a tym bardziej jego kontrkandydatów). Co więcej, należy podkreślić, iż żaden z powołanych przepisów nie daje kandydatowi prawa do wystąpienia z roszczeniem o powołanie na stanowisko sędziego. W ocenie Sądu Najwyższego, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wyjaśnienia Rady nie zawierają również niczego, co można by uznać za dyskryminację odwołującej się, świadczącą o naruszeniu art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji swojego wyroku.